

بررسی دست فرمان نام گذاری سریال ها

نام های ماندگار

مدیوم تلویزیون با

تأثیر تفاوت بسیار

دارد و مخاطبان آن

هم معمولاً یکی

نیستند. پس

نمی توان نام هایی

مشابه تأثیر را

برای سریالی

تلویزیونی

برگزید، ولی

می توان اولین

انتخاب را

بهترین

ندانست

جمع خوبان جمع است

جمع بستن یک عنوان با «ان» یا «ها» یکی دیگر از فرمول های پر کاربرد در نام گزینی است. سریال های بیداران (۱۳۶۹)، همسران (۱۳۷۳)، پزشکان (۱۳۷۷)، طلسم شدگان (۱۳۸۲)، صاحب دلان (۱۳۸۸)، بی گناهان (۱۳۸۷)، کارآگاهان (۱۳۸۷)، دلتوازان (۱۳۸۸)، خسته دلان (۱۳۸۸)، رستگاران (۱۳۸۸)، مسافران (۱۳۸۸)، پرستاران (۱۳۹۵ و ۱۳۹۶) و دلدادگان (۱۳۹۷)، مستوران (۱۴۰۱ و ۱۴۰۲) یا باجناق ها (۱۳۶۶)، همسایه ها (۱۳۷۲)، پسرعموها (۱۳۷۳)، دوقلوها (۱۳۷۵)، همشاگردی ها (۱۳۷۷)، پسرخاله ها (۱۳۷۹)، این زمینی ها (۱۳۷۹)، همسایه ها (۱۳۷۹)، بانکی ها (۱۳۸۲)، باجناق ها (۱۳۸۳)، پیرمرد ها (۱۳۸۸)، دوقلوها (۱۳۹۸) و... برخی از این موارد هستند. با مرور قصه سریال های مطرح شده مواجه می شویم که گاهی اصلاً نام انتخاب شده همخوانی چندانی هم با محتوا ندارد یا ساده ترین گزینه برای آن قصه به شمار می رفته است. به همین دلیل این نوع نام گذاری گاهی سوژه طنزپردازان هم شده است.

قصه های نام من

برگزیدن اسم شخصیت اصلی به عنوان نام سریال یکی از روش های پر کاربرد در تمام دنیاست که از قدیم الایام برای نام گذاری داستان کوتاه، رمان، نمایشنامه و... مورد استفاده بوده است. تاریخ سریال ها و فیلم های تلویزیونی پس از انقلاب راهم که مرور کنیم به رعنا (۱۳۶۸)، معصومه (۱۳۷۵)، نرگس (۱۳۷۷)، حنانه (۱۳۷۷)، مریم مقدس (۱۳۷۹)، خاتون (۱۳۸۱)، هنگامه (۱۳۸۳)، ریحانه (۱۳۸۴)، پروانه (۱۳۹۲)، وفا (۱۳۸۵)، نرگس (۱۳۸۵)، پردخت (۱۳۸۶)، بانو (۱۳۸۸)، آذر (۱۳۹۰)، ستایش (۱۳۸۹، ۱۳۹۲ و ۱۳۹۸)، یلدا (۱۳۹۱)، حانیه (۱۳۹۳)، مدینه (۱۳۹۳)، کیمیا (۱۳۹۴)، پریا (۱۳۹۵)، مینو (۱۳۹۷)، وارث (۱۳۹۸)، مرضیه (۱۳۹۸)، نجلا (۱۳۹۹ و ۱۴۰۱) و... جزو این مجموعه ها هستند. علاوه بر اسم زنان سریال ها و تله فیلم هایی هم داشتیم که با نام های مردانه شناخته شدند؛ نظیر حسام الدوله (۱۳۶۴)، امیرکبیر (۱۳۶۴)، بوعلی سینا (۱۳۶۴)، یونس (۱۳۷۷)

نوشین مجلسی

روزنامه نگار

برای ورق زدن هر پرونده ای ابتدا نام آن است که توجه را جلب می کند. با مرور سریال های تلویزیونی هم اولین نکته ای که به چشم می آید، اسامی آنهاست. البته این که این عنوان ها چطور انتخاب می شوند، هم خودش مسأله ای جالب است که سال های گذشته به آن نگاه داشتیم اما در این مدت هم گویا تغییری حاصل نشده است و همچنان برخی مسیرهای همیشگی برای نام گذاری طی می شود. درواقع هر زمان تب شیوه ای از نام گذاری بالا می گیرد و اسم سریال ها از دم به «ان» (یکی از نشان های جمع فارسی) ختم می شود یا نام شخصیت اصلی که اغلب زن هم هست، به جای اسم سریال خودنمایی می کند. به این ترتیب با مرور اسامی آثار تلویزیونی به ویژه سریال های نمایشی، می توان به چند الگوی واحد رسید که فصل مشترک نام گذاری هاست. در این گزارش برخی از این موارد را با ذکر مثال مرور کردیم. الگوهای نام گذاری اگر با فاصله کمی از هم به کار گرفته شوند، به اصطلاح تب راه می افتد و تا مدت زمانی ادامه می یابد. نمونه اش را می توان در تشابه نام گذاری سریال ها در اواخر دهه ۸۰ تا دهه ۹۰ مشاهده کرد. به طور کلی «نام» اولین رکن در جذب و تبلیغات است و می تواند کنجکاوی بیننده را برانگیزد تا به تماشای سریال ترغیب شود و خلایقیت نداشتن در این مورد از کف دادن یک فرصت طلایی برای دیده شدن و ماندگاری را از هان مخاطبان است.

گپ

فرمول نداریم

درباره نام گزینی آثار نمایشی با فریدون فرهودی، نویسنده و کارگردان گپ زدیم. این هنرمند به جام جم می گوید: عنوان سریال را در وهله اول نویسنده و بعد کارگردان انتخاب می کند. در این بین ممکن است گاهی تهیه کننده با آن مشکل داشته باشد یا سازمان آن را نپسندد. امروز اغلب اسم ها به صورت مفهومی انتخاب می شوند و عوامل انگار مدام به دنبال آن هستند که مفهوم سریال را انتقال دهند، بدون آن که توجه کنند سریال از چه جنسی است یا چه کشمکش هایی دارد، دست به چنین انتخاب هایی

می زنند. به عقیده من این شیوه چندان مطلوب نیست، البته گاهی جا دارد که به این صورت عمل کنیم اما خیلی اوقات می شود بر اساس یک شخصیت و خط داستان و رویدادی که سریال دارد، آن را اسم گذاری کرد. مثل سینما که هر دو فضا را دارد. به قول یکی از کارشناسان فیلم نامه نویسی فیلم های خوب اساساً شخصیت محور هستند و همین فیلم ها هم معمولاً با اسم آن شخصیت شناخته می شوند.

وی ادامه می دهد: اسامی مفهومی علاوه بر سریال ها تلویزیونی ما در همه جای دنیا مورد استفاده قرار می گیرد اما این متداول نیست که همه کارها به این شکل نام گذاری شوند. در این بین نگاه سازمان صدا و سیما هم تعیین کننده است. البته نه این که چنین چیزی را مستقیم از نویسنده و کارگردان بخواهند،

بلکه با شیوه کلی شان بر ذهن ما تأثیر می گذارند که ناخودآگاه به این سمت پیش می رویم.

فرهودی بیان می کند: با همه اینها خیلی وقت ها مردم با دیدن اسم سریال، مفهوم را درک می کنند. اینجاست که عنوان خط داستان، شخصیت یا موقعیت و تشابه مهم سریال می تواند جذاب تر باشد. با وجود این هیچ یک از این موارد فرمول ویژه و مشخصی نداشته و هر کس با سلیقه ای که دارد آن را پیش می برد. این نویسنده می افزاید: در این بین البته گاهی ممکن است تهیه کننده یا صدا و سیما با اسم موافق نباشند و گروه این بار با هم به یک توافق می رسند. در تلویزیون هم از آنجا که ابتدا متن تصویب می شود گاهی حتی وقتی کارگردان انتخاب نشده، اسم آن تا حدی با نویسنده و سازمان نهایی می شود.